

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут цивільного захисту

Кафедра практичної психології та педагогіки

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Управління освітнім процесом у закладах професійної освіти»

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Управління освітнім процесом у закладах професійної освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Рівень вищої освіти, форма навчання	третій (доктор філософії), денна форма
Освітньо-професійна програма	Професійна освіта
Спеціальність	015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»
Рік навчання, семестр	2-й рік (3-4 семестр)
Мова викладання	українська
Викладач	Соловійов В. Ф., к. пед. н., доцент
E-mail	pp@ldufk.edu.ua
Сторінка курсу в ВУ	http://virt.ldubgd.edu.ua/course/
Консультації	Згідно розкладу консультацій кафедри практичної психології та педагогіки

2. Анотація до курсу

2.1. Місце дисципліни в програмі навчання.

Навчальна дисципліна «Управління освітнім процесом у закладах професійної освіти» є однією із складових циклу дослідницької та академічної підготовки докторів філософії (PhD) у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності. Спрямована на підготовку майбутніх докторів філософії до управлінської діяльності у закладах вищої, професійної (професійно-технічної) освіти. Ґрунтується на базових знаннях дисциплін професійно-практичного циклу, отриманих під час бакалаврської та магістерської підготовки.

Зміст дисципліни «Управління освітнім процесом у закладах професійної освіти» відповідає рівню сучасної психолого-педагогічної науки, матеріал є доступним і зрозумілим для майбутніх докторів філософії; виклад матеріалу – систематичний і послідовний, забезпечує перехід від

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності Навчально-науковий інститут цивільного захисту

відомого до невідомого, від простого до складного; обрані форми роботи зорієнтовані на стимулювання інтересу, навчальної й дослідницької активності, самостійного пошуку; розуміння особистої відповідальності здобувача за якісну реалізацію освітніх, виховних і розвивальних цілей його підготовки як майбутнього доктора філософії в галузі професійної освіти.

Викладається на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти та належить до вибіркового циклу загальної підготовки. Вивчається на 2 курсі (3-4 семестр). Форма підсумкового контролю – диференційований залік. Обсяг – 3 кредити ECTS (90 год.).

Предметом дисципліни «Управління освітнім процесом у закладах професійної освіти» є теоретико-методологічні та практичні чинники побудови, функціонування та управління освітніми інституціями на державному, міждержавному, міжнародному та транснаціональному рівнях.

2.2. Пререквізити і постреквізити дисципліни. Навчальна дисципліна «Управління освітнім процесом у закладах професійної освіти» викладається у тісному зв'язку зі змістом дисциплін «Філософія науки», «Методологія та організація наукових досліджень», «Теорія і методика професійної освіти», «Модернізація сучасної професійної освіти», «Управління науковими проектами та реєстрація прав інтелектуальної власності», що сприяє створенню цілісного уявлення про зміст професійної діяльності викладача вищої школи, предмет дисципліни як науки та завдання як практичної педагогічної діяльності.

Набутий здобувачами освіти під час вивчення дисципліни «Управління освітнім процесом у закладах професійної освіти» фрагмент професійного досвіду у вигляді загальних і професійних компетентностей, системи знань, умінь, норм і цінностей є теоретичним і практичним підґрунтям подальшого опанування професією, вивчення усього циклу обов'язкових і вибіркового освітніх компонентів професійної теоретичної та практичної підготовки і виконання освітньо-кваліфікаційних робіт.

3. Мета і завдання курсу

3.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Управління освітнім процесом у закладах професійної освіти» є розвиток у майбутніх докторів філософії інтегральної, управлінської компетентності у сфері вищої професійної (професійно-технічної) освіти.

3.2 Завданнями вивчення дисципліни «Управління освітнім процесом у закладах професійної освіти» є:

- опанування майбутніми докторами філософії знань щодо професійної реалізації функцій управління у сфері освіти на основі методів сучасного керівництва;
- ознайомлення з менеджментом у професійній освіті й формування умінь розв'язувати комплексні проблеми в управлінській діяльності;
- ознайомлення з методикою прийняття й реалізації в освітньому процесі ефективних управлінських рішень;
- розвиток у майбутніх докторів філософії лідерства, автономності, ініціативності, відповідальності в управлінській діяльності у сфері освіти
- формування позитивного ставлення і прагнення майбутніх докторів філософії до ініціювання та реалізації інноваційних комплексних проектів.

3.3 Результати навчання.

Під час опанування навчальної дисципліни здобувач має досягти таких результатів:

Знати/знання (згідно ПР02. Володіти провідними концептуальними і методологічними засадами педагогічної науки, сучасної парадигмою освіти, теорії професійної освіти, методологією, методикою і методами науково-педагогічного дослідження, усвідомлювати актуальні проблеми, новітні досягнення та перспективні тенденції в педагогіці, педагогічній психології та професійній педагогіці в Україні та за кордоном; ПР03. Аналізувати розвиток педагогіки і професійної освіти в їх історичній ретроспективі, розуміти ієрархію цілей, структуру, зміст, методи, організаційні форми, технології та педагогічні умови професійної підготовки, знати нормативно-правову базу вітчизняної освітньої політики, завдання входження української освіти у світовий освітньо-науковий простір, вивчати й узагальнювати вітчизняну педагогічну спадщину та досвід фахової підготовки в зарубіжних закладах професійної освіти).

Уміти/уміння (згідно ПР04. Формулювати, досліджувати і вирішувати проблеми професійної підготовки фахівців із застосуванням основних теоретико-методологічних підходів, теорій і концепцій педагогічної науки, закономірностей і принципів професійної підготовки, особливостей організації освітнього процесу в закладах вищої, професійної (професійно-технічної) освіти з використанням новітніх засобів і технологій; ПР05. Визначати пріоритети наукового пошуку, самостійно планувати інноваційну діяльність, розробляти комплексні наукові проекти в галузі професійної освіти на основі володіння стратегічним менеджментом і законодавства, що регулює діяльність закладів освіти, знання та розуміння структури науково-педагогічного дослідження, етапів конструювання змісту навчання, апробації та впровадження сучасних педагогічних технологій, особливостей розроблення, проведення та діагностування результатів педагогічного експерименту; ПР10. Застосовувати традиційні та новітні методи, інноваційні технології та інструментарій (у т. ч. інформаційно-комунікаційні) у науковій, науково-педагогічній, соціально-просвітницькій і громадській діяльності).

Комунікація (згідно ПР08. Організувати науково-професійну комунікацію та міжособистісне спілкування в галузі професійної освіти, у тому числі іноземною мовою, в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю, обирати в усному та писемному науково-педагогічному мовленні доцільні стилі, методи і засоби комунікації, ефективно презентувати дослідницькі ідеї, обговорювати і захищати власні погляди в усній і письмовій формах, володіти правилами міжнародного академічного письма; ПР10. Застосовувати традиційні та новітні методи, інноваційні технології та інструментарій (у т. ч. інформаційно-комунікаційні) у науковій, науково-педагогічній, соціально-просвітницькій і громадській діяльності).

Відповідальність і автономія (згідно ПР06. Кваліфіковано застосовувати загальнонаукові методи, діагностичний інструментарій моніторингу якості освіти, методи математичного і статистичного аналізу, інформаційно-комунікаційні технології тощо для вивчення реального стану та прогнозування змін освітнього процесу в закладах вищої та професійної (професійно-технічної) освіти; ПР13. Усвідомлювати стратегію розбудови вітчизняної системи освіти, передбачати і визначати провідні напрями модернізації професійної освіти, обирати ефективні підходи до оновлення змісту та методів підготовки фахівців, розробляти новітнє науково-методичне забезпечення професійної підготовки, ефективно застосовувати традиційні й інноваційні технології навчання з метою оптимізації освітнього процесу, формулювати авторські пропозиції та рекомендації щодо побудови і розвитку сучасного інформаційно-освітнього середовища в закладі освіти; ПР15. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя задля поглиблення набутих і здобуття нових компетентностей, формування

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут цивільного захисту

цілісного світогляду, виявляти та розвивати індивідуальні творчі якості, планувати і вирішувати завдання власного професійного, наукового й особистісного розвитку, підтримання та підвищення іміджу сучасного науково-педагогічного працівника, становлення власної професійної позиції.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії зі спеціальності 015 «Професійна освіта» (за спеціалізаціями).

4. Формат і обсяг курсу

- Формат курсу** Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п. Під час сесії формат очний (offline / Face to face), у міжсесійний період – дистанційний (online). Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох змістових модулів, які є логічно завершеними, відносно самостійними, цілісними частинами, засвоєння яких передбачає аналіз результатів їх виконання. У процесі вивчення курсу здобувачі освіти також повинні брати активну участь в обговоренні дискусійних питань, вирішувати індивідуально й у групі ситуативні завдання.
- Обсяг дисципліни:** 3 кредити / 90 академічних годин, з яких: лекцій 16 годин, семінарів 16 годин, самостійної роботи 58 годин.
- Форми навчання** лекції, семінарські заняття, консультації, самостійна робота (в тому числі виконання здобувачами освіти індивідуальних завдань у позааудиторний час).

5. Тематика та зміст курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)				
	усього	у тому числі			
		л	сем	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6
3-ий семестр					
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи управління освітнім процесом у закладах професійної освіти.					
Тема 1. Сутність, зміст і функції управління освітнім процесом.	11	2	2		7
Тема 2. Система професійної освіти як об'єкт управління.	11	2	2		7
Тема 3. Управління педагогічним колективом у системі професійної освіти.	11	2	2		7
Тема 4. Управлінське рішення та механізм його ухвалення.	12	2	2		8
Разом за 3-й семестр	45	8	8		29
4 семестр					

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут цивільного захисту

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)				
	усього	у тому числі			
		л	сем	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6
Змістовний модуль 2. Практика управління в освітянських колективах.					
Тема 5. Управлінська компетентність менеджера освіти. Соціально-психологічний портрет управлінця в освіті.	13	2	2		9
Тема 6. Стратегічний менеджмент в освіті.	16	3	3		10
Тема 7. Інноваційний освітній менеджмент.	16	3	3		10
Разом за 4-й семестр	45	8	8		29
Разом	90	16	16		58

6. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління освітнім процесом у закладах професійної освіти.

Тема 1. Сутність, зміст і функції управління освітнім процесом.

Сутьність управління освітнім процесом. Мета, зміст та типологія управлінської діяльності. Основні підходи до визначення сутності менеджменту. Визначення понять «управління», «керівництво», «менеджмент», «освітній менеджмент». Історія становлення менеджменту як науки. Школи менеджменту. Науковий менеджмент Ф.Тейлора. Школа людських відносин. Адміністративна (класична) школа управління. Сутність кадрового менеджменту. Сучасні концепції менеджменту. Менеджмент в Україні: стан та перспективи розвитку. Менеджмент в освіті: об'єкт, предмет, функції..

Тема 2. Система професійної освіти як об'єкт управління.

Система освіти як соціальний інститут. Структура системи освіти в Україні. Концептуальні підходи до визначення змісту і функціонального значення діяльності інститутів освіти. Основні функції освіти. Особливості освітніх організацій. Основні характеристики освітніх організацій, що враховуються в процесі менеджменту. Особливості результатів діяльності освітніх організацій. Органи управління в освіті: їх структура та функції. Організація процесу управління освітою: принципи, методи. Управлінські органи в закладах освіти. Органи колегіального управління освітнім закладом. Статут закладу освіти. Управлінська діяльність адміністрації закладу освіти. Органи громадського самоврядування та їх роль в управлінні освітнім закладом. Методи управління.

Тема 3. Управління педагогічним колективом у системі професійної освіти.

Процес управління персоналом як функціональна система. Специфіка управління педагогічним колективом у закладах освіти. Основні розділи стратегічного плану освітньої установи. Характеристика основних підсистем роботи з персоналом. Класифікація управлінського персоналу в системі професійної освіти. Система підготовки управлінських кадрів в освіті. Особливості відбору педагогічного персоналу. Нормування праці педагогічних кадрів. Концептуальні кадрові документи та їх роль у менеджменті. Мотивація і стимулювання праці в закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Тема 4. Управлінське рішення та механізм його ухвалення.

Стилі керівництва та їх характеристика: авторитарний, демократичний, ліберальний. Методи управління в освітніх колективах. Соціально-психологічні методи. Адміністративні методи. Економічні методи управління та їх особливості. Управлінське рішення: сутність і характеристика. Основні етапи ухвалення управлінських рішень. Механізм ухвалення управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень у педагогічній діяльності. Психологічні особливості ухвалення управлінських рішень. Структура управлінських рішень у педагогічній діяльності.

Змістовий модуль 2. Практика управління в освітянських колективах.

Тема 5. Управлінська компетентність менеджера освіти. Соціально-психологічний портрет управлінця в освіті.

Зміст і структура управлінської компетентності сучасного менеджера освіти. Фактори управління сучасними освітніми закладами. Двобічність управління. Функціональні обов'язки та місія менеджера освіти. Загальна типологія менеджерів. Характеристики типів менеджерів. Професійні та соціальні характеристики менеджера в освіті. Стиль управління, його ознаки. Посадові вимоги до менеджера освіти: кваліфікаційні, соціально-психологічні, професійні. Вимоги до особистості менеджера освіти. Професіоналізм, його складові: професійна культура, управлінська майстерність, володіння управлінськими технологіями. Модель сучасного менеджера-професіонала в освіті. Специфіка управління персоналом освітнього закладу. Специфіка психологічного впливу керівника на підлеглих у педагогічному колективі. Особливості діяльності директора і заступника. Особливості діяльності та кар'єрного зростання наукових та педагогічних кадрів.

Тема 6. Стратегічний менеджмент в освіті.

Історичні передумови виникнення менеджменту. Становлення перших теорій управління. Теорія і практика освітнього менеджменту. Сучасні теорії освітнього менеджменту. Стратегія. Оперативне і стратегічне управління. Ознаки стратегічного управління у закладі освіти. Аналіз діяльності закладу освіти. Організація, результати та узагальнення аналізу. Особливості SWOT-аналізу. SWOT-аналіз як універсальний метод процесу стратегічного планування діяльності організації. Мета та завдання SWOT-аналізу. Матриця SWOT-аналізу: сильні та слабкі сторони.

Тема 7. Інноваційний освітній менеджмент.

Інноваційна освітня діяльність. Інноваційний освітній менеджмент як напрям управлінської діяльності. Менеджмент освітніх інновацій. Складові освітньої інновації: педагогічна інновація, науково-виробнича інновація, соціально-економічна інновація. Масштабні та локальні освітні інновації. Закономірності інноваційного освітнього менеджменту. Структура інноваційного менеджменту. Фактори впливу на інноваційний процес у закладі освіти. Ознаки інноваційної культури закладу освіти.

8. Форми і методи навчання

Навчання здобувачів вищої освіти відбувається відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_ldu_bzhd_nova_redakciya_10.2020.pdf. Основні **форми** організації навчання: лекції (лекція з елементами пояснення; лекція-бесіда; лекція-презентація; лекція-демонстрація; проблемна лекція; лекція-дискусія), семінарські заняття (семінар-опитування; семінар-дискусія) з поточним контролем у вигляді тестування, консультації, самостійна робота (вивчення лекційного матеріалу курсу,

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності Навчально-науковий інститут цивільного захисту

розміщеного у «Віртуальному університеті», та самостійне опанування навчального матеріалу за визначеними викладачем завданнями).

Із метою забезпечення максимального засвоєння здобувачами освіти матеріалу курсу використовуються такі **методи**:

методи організації та реалізації навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (пояснення; бесіда; проблемний виклад; дискусія);
- наочні (комп'ютерна презентація; демонстрування наочних матеріалів; застосування опорних сигналів; використання конспектів);
- практичні методи (вправи; підготовка перзентацій; елементи практичних завдань; спостереження).

методи стимулювання та мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- проблемний виклад матеріалу;
- моделювання педагогічних ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід, кейс-метод;
- навчальні дискусії;
- частково-пошуковий метод.

методи контролю та самоконтролю ефективності діяльності здобувачів освіти:

- усного контролю (індивідуальне та фронтальне усне опитування, виступ з рефератом, виступ з презентацією, відповідь під час семінару);
- письмового контролю (тестування, письмове опитування, виконання індивідуального завдання, есе-рефлексія);
- самоконтролю та взаємоконтролю (самоперевірка за допомогою відповідей на контрольні питання лекційного курсу, самотестування у «Віртуальному університеті», аналіз відповідей одногрупників і самоаналіз);
- оцінювання результатів неформальної освіти здобувачів, одержаних поза освітнім процесом у ЗВО.

На лекціях застосовуються аналітичний, індуктивний і дедуктивний методи вивчення матеріалу, інтерактивні методи педагогічної взаємодії. Структура семінарського заняття містить: письмово підготовлені та презентовані виступи-доповіді, обговорення вузлових питань, окремі практичні завдання (в разі потреби), дискусії, підведення підсумків.

9. Технічне та програмне забезпечення /обладнання

Ноутбук, мультимедійний проектор, програмне забезпечення MS Office (Teams, PowerPoint, Word, Excel, Maple), електронне навчальне середовище «Віртуальний університет» (на базі платформи Moodle).

На сесії та міжсесійний період бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією, методистом та викладачами з приводу проведення занять та консультацій та комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, методистом, викладачами та підготовки (друку) освітньо-кваліфікаційних робіт.

10. Система оцінювання

Оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти регулюється «Положенням про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/nakazy/polozh_ldubzhd_poryadok_ocinyuvannya.pdf. Контроль і оцінювання рівня компетентності та відповідності програмних результатів здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації освітнього процесу за національною (чотирибальною) шкалою, відповідно до Додатку Б «Положення...», і складається з двох етапів: поточного та підсумкового, результати яких інтегруються в підсумковій оцінці.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів освіти, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: диференційований залік.

Контроль знань і умінь здобувачів освіти (поточний і підсумковий) з дисципліни «Прикладні інформаційні технології освітньої та наукової діяльності» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації освітнього процесу. Рейтинг здобувача освіти із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 50 балів, і рейтингу з атестації (диференційований залік) – 50 балів.

Критерії оцінки рівня знань на практичних заняттях. На практичних заняттях кожен здобувач освіти з кожної теми виконує індивідуальні завдання. Рівень знань оцінюється: «відмінно» – здобувач дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, вирішення завдань і виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, охайно оформляє завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу; «добре» – коли здобувач освіти володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу; «задовільно» – коли здобувач освіти дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою, самостійність виконання завдань; «незадовільно з можливістю повторного складання» – коли здобувач освіти дає правильну відповідь не менше, ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни. Є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 50 балів, і рейтингу з атестації (залік) – 50 балів.

Таблиця 1 – Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
91–100	A	відмінно	зараховано
81–90	B	дуже добре	
71–80	C	добре	
61–70	D	задовільно	
51–60	E	достатньо	
36–50	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)	не зараховано
0–35	F	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	

11. Політика курсу

Політика курсу полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні освітнього процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності, академічної доброчесності, дисциплінованості та відповідальності всіх учасників. Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної культури ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/nakazy/kodeks_akademichnoyi_dobrochesnosti_ta_korpo.pdf.

Академічні очікування від здобувачів освіти – своєчасне виконання завдань, передбачених силябусом дисципліни; обов'язкове відвідування та виконання семінарських занять і завдань самостійної роботи. Рекомендується:

- не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
- брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, семінарських занять, готувати теоретичний та практичний матеріал, презентації до виступів, виконувати передбачені курсом вправи, вирішувати тестові завдання;
- брати участь в опрацюванні семінарських питань (доповнення, відповідь на питання викладача, висловлення своєї обґрунтованої точки зору під час обговорення проблемних питань)
- здійснювати самостійну підготовку до занять відповідно до затвердженого плану;
- складати згідно з графіком поточний контроль (тести, індивідуальні завдання) з дисципліни;

Дотримання принципів академічної доброчесності:

- всі завдання поточного та підсумкового контролю виконувати самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- на працювання інших авторів використовувати лише з належно оформленим цитуванням – у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей посилаються на перевірені джерела інформації;
- для оцінювання надавати лише результати власної роботи;
- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.
- не допустимо вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших здобувачів освіти;
- не допустимо оприлюднювати (публікувати) відповіді на питання, які використовуються в рамках курсу для оцінювання знань здобувачів освіти.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності Навчально-науковий інститут цивільного захисту

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (тестове завдання, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного курсу; відрахування з Університету.

Поведінка в аудиторії:

- дотримуйтесь вимог законодавства, Статуту та правил внутрішнього розпорядку ЛДУБЖД;
- виконуйте вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями
- дотримуйтесь дисципліни під час освітнього процесу – поважайте працю викладачів, товаришів по навчанню та себе;
- не допустимі запізнення на лекцію та інші заняття; викладач має право не допустити до заняття здобувача, що запізнився;
- не припустимо відволікатись на розмови, користуватись мобільними телефонами та іншими гаджетами, порушувати дисципліну в будь який інший спосіб; викладач має право відсторонити від заняття здобувача, що порушує дисципліну і не реагує на зауваження;
- користування пристроями (гаджетами) для доступу до мережі Інтернет дозволене лише під час семінарських/практичних занять за вказівкою чи дозволом викладача для виконання тестових завдань і використання додаткових програм в освітніх цілях;
- прислухайтесь до думки колег; поважайте людську гідність;
- дотримуйтесь норм культури мовлення;
- демонструйте самостійність, ініціативу, творчі здібності тощо.

Політика щодо пропусків занять. Пропуски занять без поважної причини не допустимі. У разі пропуску з поважних причин лекційних занять їх необхідно відпрацювати у двотижневий термін. Пропущені лекції відпрацьовують у позааудиторний час (під час консультації викладача) шляхом усного/письмового опитування за змістом лекції або тестування у Віртуальному університеті.

Відпрацювання пропущених чи незадовільно оцінених семінарських занять відбувається за умови попереднього ознайомлення з матеріалами лекцій і виконання завдань, запропонованих викладачем (можуть відрізнитись від тих, що готували одногрупники).

Політика щодо термінів виконання завдань і ліквідації академічної заборгованості: терміни виконання завдань вказуються в електронному курсі «Віртуального університету». Роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання академічної заборгованості з дисципліни можливо до дня проведення підсумкового контролю (відповідно до розкладу).

Недопущені до підсумкового контролю здобувачі освіти здійснюють перездачу в терміни, відведені для усунення академічної заборгованості у два етапи: 1) заборгованість із поточного контролю; 2) заборгованість із підсумкового контролю. Ліквідація заборгованості поточного контролю відбувається шляхом виконання тестових завдань і підготовки рефератів із навчального матеріалу (3–5 рукописних сторінок) згідно з тематичним планом курсу. У разі позитивної оцінки на наступний день призначається ліквідація заборгованості з підсумкового контролю у форматі перездачі екзамену.

12. Рекомендована література

12.1. Основна:

1. Андросюк В. М. Педагогічний менеджмент і психодидактика: навч. посібник. Тернопіль, 2007. 210 с.
2. Андрушків Б. М., Кузьмін О. Є. Основи менеджменту: методологічні положення та прикладні механізми. Тернопіль: Лілея, 1997. 292 с.
3. Гайдамака О. М. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. Луганськ: Альма-матер, 2005. 184 с.
4. Гуторова О. О. Основи менеджменту: навч. посібник. Харків: ХНАУ, 2009. 327с.
5. Дудар Т. Г., Мельниченко В. В. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. Тернопіль : Економічна думка, 2008. 250 с.
6. Сльникова Г. Управлінська компетентність. Київ: Ред. загальнопед. газ., 2005. 128 с.
7. Карамушка Л. М. Психологія освітнього менеджменту. Київ: Либідь, 2004. 466 с.
8. Коберник О. М., Гагарін М. І. Менеджмент в освіті : навч. посібник. 3 вид. Умань : ВПЦ «Візаві». 2017. 242 с.
9. Коломінський Н. Л. Психологія менеджменту в освіті (соціально-психологічний аспект): монографія. Київ: МАУП, 2000, 286 с.
10. Крижко В. В. Теорія і практика менеджменту в освіті: навч. посіб. Київ: Освіта України, 2005. 256 с.
11. Лунячек В. Е. Педагогічний менеджмент : навч. посібник. 2-е вид., випр. Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2015. 512 с.
12. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації. Харків: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
13. Мороз І. В. Менеджмент і маркетинг в освіті. Київ: «Освіта України», 2006. 128 с.
14. Тягур Р. С. Основи менеджменту в освіті: навч. посібник. Івано-Франківськ: Видавець Віктор Дяків, 2014. 106 с.
15. Хриков Є. М. Управління навчальним закладом: навч. посіб. Київ: Знання, 2016. 360 с.
16. Цехмістрова Г. С. Управління в освіті та педагогічна діагностика: навч. посібник для студентів ВНЗ. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2015. 280 с.
17. Черниш А. П. Менеджмент освіти: навч. посібник. Київ: Вид-во «Університет» КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2008. 49 с.
18. Шершньова З. Є., Оборська С. В. Стратегічне управління. Київ: КНЕУ, 2000. 384 с.

12.2. Додаткова:

1. Гамаюнов В. Г. Дидактичний менеджмент: навчаюче управління. Харків: Вид. група «Основа», 2004. 80 с.
2. Коваль М. С., Руденко Л. А. Підготовка майбутніх менеджерів до професійної комунікативної взаємодії. *Науковий вісник Львівської академії. Серія: Педагогічні науки*: збірник наук. праць / гол. ред. Т. С. Плачинда. Кропивницький: ЛА НАУ, 2021. Вип. 10. С. 27–33.
3. Козяр М. М., Коваль М. С. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ : Знання, 2013. 327 с.
4. Крисюк С. В. Державне управління освітою : навч. посіб. для слухачів, асп., докторантів спец. «Державне управління освітою». Київ : НАДУ, 2009. 220 с.

5. Литвин А. Підготовка лідерів у освітньому середовищі ВНЗ. *Молодь і ринок*. 2017. № 6 (149). С. 10–15.
6. Литвин А. В., Повстин О. В. Формування лідерських якостей у майбутніх співробітників ДСНС України. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* : зб. наук. пр. Київ ; Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2016. Вип. 47. С. 201–205.
7. Мармаза О. І. Менеджмент в освіті: дорожня карта керівника. Харків: Вид. група «Основа», 2007. 448 с.
8. Повстин О. В. Професійна підготовка майбутніх фахівців у галузі безпеки людини до управлінської діяльності: теорія та практика: монографія; Держ. служба України з надзвичайн. ситуацій, Львів. держ. ун-т безпеки життєдіяльності. Львів : ЗУКЦ, 2018. 496 с.
9. Реморенко І. Різне управління різною освітою. Книжка для розумного керівника. Київ: Вид. дім «Шкільний світ»: Вид. Л. Галіцина, 2006. 128 с.
10. Червінська І. Б. Педагогічний менеджмент : науково-методичний супровід вивчення навчальної дисципліни: навч.-метод. посібник для студ. дист. форми навчання. Івано-Франківськ, ПНУ, 2014. 140 с.
11. Пікельна В. С. Управління школою. Харків: Основа, 2004. Ч. 1. 112 с.
12. Рабченюк Т. С. Внутрішкільне управління : практичний посіб. Київ : Рута, 2000. 176 с.
13. Bakhmat N., Maksymchuk B., Voloshyna O., Kuzmenko V., Matviichuk T., Kovalchuk A., Martynets L., Uchytel I., Solovyov V., Manzhos E., Sheian M., Aliksieiev O., Slyusarenko N., Zhorova I., Maksymchuk I. Designing Cloud-oriented University Environment in Teacher Training of Future Physical Education Teachers. *Journal of Physical Education and Sport* , 19(4), 1323–1332.
14. Maksymchuk, B., Gurevych, R., Matviichuk, T., Surovov, O., Stepanchenko, N., Opushko, N., Sitovskyi, A., Kosynskyi, E., Bogdanyuk, A., Vakoliuk, A., Solovyov, V., & Maksymchuk, I. (2020). Training Future Teachers to Organize School Sport. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, 12(4), 310–327.
15. Nenko Y., Orendarchuk O., Rudenko L., Lytvyn A. Anti-crisis management in Higher Education institutions of Ukraine during the Covid-19 pandemic. *Revista brasileira de educação do campo*. 2021. Vol. 6. URL: <https://sistemas.uft.edu.br/periodicos/index.php/campo/article/view/12838>

12.3. Інформаційні ресурси:

1. Міністерство освіти і науки України : сайт. URL : <http://mon.gov.ua/>.
2. Національна академія педагогічних наук України : сайт. URL : <http://naps.gov.ua/>
3. Освітній портал™ : освіта в Україні, освіта за кордоном. URL : <http://www.osvita.org.ua/>
4. Сучасна Освіта : журнал URL : <http://s-osvita.com.ua/magazine>.
5. Cedefop : European Centre for the Development of Vocational Training. URL : <http://www.cedefop.europa.eu/>
6. Europeana URL : <http://www.europeana.eu>.
7. EACEA : Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. URL : http://eacea.ec.europa.eu/homepage_en.
8. Європа 2020: стратегія розумного, стійкого і всеосяжного зростання. URL: <http://ec.europa.eu/evrope2020/index-en.htm>.
9. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 01.07.2014. *Законодавство* / Верховна Рада України : офіц. веб-портал. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
10. Про освіту: Закон України № 2145-VIII від 05.09.2017. *Законодавство* / Верховна Рада України : офіц. веб-портал. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут цивільного захисту

Розглянуто на засіданні кафедри практичної психології та педагогіки
протокол від «30» серпня 2022 р. № 1.

РОЗРОБНИК

Завідувач кафедри педагогіки та психології
ЛДУФК,
кандидат педагогічних наук, доцент

Валерій СОЛОВІЙОВ

«30» серпня 2022 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Нпчальник кафедри практичної психології та
педагогіки,
доктор психологічних наук, доцент

Роксолана СІРКО

«30» серпня 2022 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Професійна освіта»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Андрій ЛИТВИН

«31» серпня 2022 р.

ПОГОДЖЕНО

Заступник начальника навчально-наукового
інституту психології та соціального захисту

Ірина БАБІЙ

«31» серпня 2022 р.

Дата актуалізації					
Підпис					
Ім'я, прізвище завідувача кафедри					